

3. STO GODINA VELIKOG SKUPA SRPSKIH LEKARA U KRAGUJEVCU

Vuković Ž¹, Antić VM²

¹Srpsko lekarsko društvo, Beograd

²Hirurško odeljenje, Vranjska bolnica, Vranje

Pre sto godina održan je u Kragujevcu XXXV Glavni godišnji skup Srpskog lekarskog društva (SLD). Glavna tema bila je revizija važećeg zakona o zdravstvenoj zaštiti, donetog 1881. godine, poznatog kao "Vladanov zakon". Prvi put je jasno stavljeno do znanja da su srpski lekari spremni da se bore za modernu zdravstvenu zaštitu u Srbiji. Sa govornice u Kragujevcu čule su se oštre kritike postojećeg zakona, i postignuto je jednoglasje svih diskutanata, da se "stvari izvedu na čistac", tj. da se postojeći sanitetski zakon revidira ili eventualno promeni u potpunosti.

Takođe ja tada bilo rečeno i naglašeno od većine učesnika skupa, a što se može označiti većitim i danas aktuelnim tipično srpskim problemom, da svo zlo ne dolazi samo od nesavršenog zakona, već leži i u njegovom nepoštovanju i neizvršavanju, od strane onih koji bi trebalo da ga sprovode.

Odlučnost lekara da stvari pokrenu sa mrtve

tačke, već dve godine kasnije, 1909, na XXXVII godišnjem skupu SLD, poljuljao je pukovnik dr Lazar Genčić, načelnik saniteta srpske vojske. Za njega je bilo najvažnije, ne borba za poboljšanje zdravlja naroda, već "preuređenje naše vojne snage", jer "naša budućnost leži u topu i pušci. I ovom prilikom mi moramo našu vojsku što bolje da naoružamo..." Na tom sastanku srpskih lekara Genčić je negirao tada već usaglašene stavove od prethodnog dana. Tako je bio potpuno poremećen i onemogućen dalji razvoj zdravstvene zaštite u Srbiji. Posle ovoga, kao da su sva očekivanja lekara, članova SLD i celokupne javnosti, pala u vodu i kao da se izgubila ona energija, pokazana na skupu u Kragujevcu. Reči kragujevačkog lekara dr Teofila Markovića da će iz Kragujevca "poleteti svetlost koja bi se izjednačila onoj moćnoj luči, koja je 1804. godine poletela iz ovog okruga i oslobodila Srbiju", i koje su predstavljale nadahnuće za srpske lekare, doveđene su u pitanje.

Pedeset godina kasnije, 1957, pa sve do danas, stvari u Srbiji se nisu mnogo promenile. Da li je svaka sličnost sa onim što se događalo početkom XX veka baš sasvim slučajna? Kao da je tokom 135. godina istorije SLD sve ostalo samo na pokušaju reformi zdravstvene zaštite, koja kao da nikad nije do kraja sprovedena. I onda i sada, odlazak u bolnicu za obične ljude bio je trauma po sebi i ujedno veliki trošak.

Sa zakonima je tako i danas, jer, uverili smo se - zakoni nisu ni danas garancija za naša očekivanja! Zbog toga ostaje na srpskim lekarima, da kao nekad iz Kragujevca, opet podignu svoj glas, kako ne bi suštinski aspekti potencijalne i stalno najavljivane reforme zdravstvene zaštite ostajali po strani.

Ključne reči: Srpsko lekarsko društvo, zdravstvena zaštita, reforma